

'Betalen van 15.000 euro geen vrijbrief voor dit gedrag'

Op het eerste oog zou je denken dat het Vechtcollege, particuliere school in Breukelen, niet veel met gezagsproblemen te kampen heeft. Niets is minder waar. Het zijn hier vooral sommige ouders die denken dat € 15.000 per jaar betalen betekent dat je het voor het zeggen hebt op school. Het team nodigde CNV Onderwijsbestuurder Patrick Banis uit om te komen praten over gezag.

Half december haalde CNV Onderwijs het nieuws met een grootschalig onderzoek naar gezag in het onderwijs. Dik 4.000 leraren gaven aan dat het gezag tanende is en dat dat vooral te wijten is aan niet-opvoedende ouders. In het vorige nummer van *Schooljournaal* zei pedagoog Marina van der Wal: 'Het is kwart voor 12: we moeten nú gaan opvoeden!' En ook in de *Schooljournaal* LinkedIngroep blijft er over gediscussieerd worden. Het onderwerp leeft, ook op het Vechtcollege, particuliere school voor mavo, havo en vwo, in Breukelen. Rector Hans Stam: 'We hebben nu zestig leerlingen en een gemiddelde groeps grootte van zes. We zijn zeker geen eliteschool met allemaal brave leerlingen: we krijgen regelmatig leerlingen die elders uitvallen, het niet redden of weggestuurd zijn. Dat

een aantal ouders wel wat te besteden heeft, betekent niet dat wij niet te maken hebben met gezagsondermijndend gedrag. We hebben bijvoorbeeld heel bewust gekozen voor het laten maken van staatsexamens, zodat ouders in elk geval weten dat ze daar geen invloed op kunnen uitoefenen.'

SUPERMARKT

"'We betalen toch niet voor niks zo veel geld!'" Die opmerking krijgen we nogal eens van leerlingen', vertelt een docente. 'Dan denk ik: "Jij betaalt ten eerste helemaal niets, dat doen je ouders, en ten tweede is het betalen van veel schoolgeld nog geen vrijbrief voor dit soort gedrag!'" Instemming van de andere zestien docenten in het lokaal. Een andere docente vult aan: 'Ouders vinden vaak dat zij een grotere rol op school hebben dan wij zouden willen. Hoe meer geld ze betalen, hoe meer rechten ze denken te hebben. Sommige ouders denken echt dat de school een supermarkt is en dat de klant koning is. En kinderen herhalen de woorden die ze van hun ouders horen.' Rector Stam: 'Dat is toch wel een groot probleem: dat ouders de leraren afvallen waar de kinderen bij zijn. Dat doet het gezag van docenten geen goed natuurlijk.' Een leraar knikt: 'Ja, laatst moest een jongen zijn rode kaart laten zien aan zijn ouders, lacht zijn vader er gewoon om!'

FIETSLAMPJES

CNV Onderwijsbestuurder Patrick Banis legt uit wat de aanleiding was voor het onderzoek naar gezag: 'Oprukkende straatcultuur, incidenten zoals in Nieuwegein, verhuftering in de

'Hoe meer geld ze betalen, hoe meer rechten ze denken te hebben.'

Foto: Erik Kortier

samenleving, behoefte van leden aan hulp en steun. Het gezag in het onderwijs neemt gestaag af, vooral in het mbo en vmbo. In het buitenland is dat niet veel anders. Maar het is ook weer niet iets nieuws. Al decennia lang wordt gezegd dat het respect afneemt. Maar ik heb wel het idee dat nu het dieptepunt bereikt is, dat mensen nu wel een grens willen trekken: tot hier en niet verder.' Een docent haakt in: 'Je merkt het ook bij de politie bijvoorbeeld, die trekken nu eerder hun wapen.' Gelach is zijn deel: 'Ja, dat moeten we hebben, een wapen!' Banis weer: 'Ik denk echt dat er een trend aan het ontstaan is. Je merkt het aan zoiets kleins als fietslampjes. Tot een paar jaar geleden fietste iedereen onverlicht rond en was dat behoorlijk geaccepteerd, nu heeft elke fietser juist wel lampjes. Blijkbaar is die regel een tijd flink gehandhaafd. En dat werkt dus!'

KLEIN EN GROOT

De docenten hebben het idee dat er op kleine scholen minder gezagsondermijnd gedrag is dan op grote scholen. Een docent werkt zowel op het kleine Vechtcollege als op een relatief kleine vmbo-afdeling van een scholengemeenschap. 'Daar zitten we met ongeveer 350 leerlingen, alle lokalen grenzend aan een aula, elke leerling wordt en voelt zich gekend, korte lijnen. Geen problemen dus!' Een ander, met ook twee werkplekken, beaamt: 'Als je opgaat in de massa, wordt je niet gekend en valt gezagsondermijnd gedrag ook niet zo op. Hier ervaar ik veel meer een gevoel van gezag dan op mijn andere school, een grote scholengemeenschap.' Een ander: 'Ik ben niet het type dat een leerling laat lopen die een tafel heeft beklad. Maar zie die op een

grote school maar eens terug te vinden! Dan lukt corrigeren dus minder goed, iets waarmee je juist gezag opbouwt.'

BEDRIJFSPOEDEL

Een docent vertelt dat er ouders zijn die haar vertellen hoe ze les moet geven, 'tot het uitleggen van de naamvallen aan toe!' Een ander grapt: 'Sommige ouders beschouwen de leraar als een soort bedrijfspoedel.' Een derde docent vertelt: 'Er zijn ouders die zich sterk als consument opstellen. Die mij dan e-mailen: "Bel mij even." Dan denk ik: ho eens even, we hebben binnenkort ouderavond, bespreek het daar maar. Je moet grenzen stellen en handhaven.' Op de vraag van CNV Onderwijsbestuurder Banis of hier beleid over bestaat, zegt rector Hans Stam: 'Ons verhaal naar ouders is: "Wij verzorgen onderwijs van 8.45 tot 15 uur. Dat onderwijs is dus onze zaak. U zorgt dat uw kind er om 8.45 uur is en ontbeten heeft en vanaf 15 uur bent u weer verantwoordelijk." Bij te laat komen, worden de ouders gebeld en moeten leerlingen zich de volgende dag om 8 uur melden. Er is geen eenduidigheid voor wat betreft u of jij zeggen. Een jonge docente: 'Ik voel me oud als ze "u" zeggen. Ze kunnen bovendien met heel veel respect "je" zeggen en met heel veel minachting "u".'

Ciska de Graaff